

Partnerschap creëren met ouders met een ander referentiekader, een andere achtergrond, een andere thuistaal

Hélène Leenders en Michel Waterval
(Fontys Hogeschool Pedagogiek)

Uit het onderzoek (Hélène)

- Achtergrond
- Onderzoeksvragen
- Bevindingen

Het creëren van een vertrouwensrelatie

Afstemmen van verwachtingen en ambities

Ondersteuning bij thuisleren

- Intermezzo: filmpje vve thuis -

Workshop /discussie (Michel)

- Hoe creëren jullie zelf partnerschap met (doelgroep)ouders? En wat is de rol van hun thuistaal daarbij?

Achtergrond van de studie

- **Ouderbetrokkenheid:** motivatie, welzijn, zelfvertrouwen en leerprestaties (o.a. Bakker et al., 2013; Desforges & Abouchaar, 2003)
- **Relevantie:** belang van educatief partnerschap en ouderbetrokkenheid vooral voor kinderen met lagere SES-achtergrond en migrantenkinderen (Driessen, 2014; Fantuzzo, et al., 2004)
- Leerkrachten moeten weten wat ertoe doet en daarnaar kunnen handelen (Lusse, 2015)
- **Context Zuid-Limburg:** 20% van de kinderen heeft een lagere sociaal-economische achtergrond (vs. 9% landelijk); groter beroep op speciaal onderwijs en zorg

Ouders vertonen meer betrokkenheid met schoolloopbaan kind

- wanneer er sprake is van frequente, duidelijke en tweezijdige communicatie,
- **wanneer leerkrachten zich responsief opstellen tegenover de rolopvattingen van ouders en de thuistaal van ouders** (Bakker et al., 2013)

Educatief partnerschap, gekenmerkt door wederkerigheid:

- tweezijdige communicatie: leerkracht open-minded, vraagt input van ouders, stemt wederzijdse rollen af, neemt ouders mee in beslissingen en neemt hun thema's en zorgen oprecht mee (Bakker et al., 2013; Leenders et al., 2018).

- Hoe creëren leerkrachten een vertrouwensband met ouders?
- Hoe komen leerkrachten en ouders tot overeenstemming wat betreft de wederzijdse verwachtingen en ambities?
- Hoe ondersteunen zij ouders bij het thuisleren?
- Hoe nemen zij ouders mee in beslissingen rondom zorgleerlingen?
- **Vandaag:** Hoe gaan leerkrachten om met ouders met een andere achtergrond en thuistaal?

Interviewstudies

- 55 leerkrachten (4,5% van totale populatie), 18 scholen
20 leerkrachten van 7 reguliere basisscholen
14 leerkrachten van 4 s(b)o scholen
21 leerkrachten van 7 stimuleringscholen
- 27 ouders, 6 scholen
11 ouders van 2 reguliere basisscholen
8 ouders van 2 s(b)o scholen
8 ouders van 2 stimuleringscholen

Bevindingen interviews

- Overall: bij ouders met andere achtergrond laten leerkrachten compassievol, sensitief en niet-veroordelend gedrag zien

Nadere analyse voorbeelden van leerkrachten

- 6 van de 22 geïnterviewde leerkrachten op reguliere basisscholen, op 4 van de 6 betrokken scholen;
- 10 van de 14 leerkrachten van alle 4 betrokken scholen voor speciaal onderwijs
- 17 van de 21 leerkrachten van alle 7 betrokken stimuleringscholen.

Bevindingen. Compassie en begrip

- Compassie met ouders die het thuis moeilijk hebben, geen werk, geen geld, vluchtelingenstatus
- Begrip als ouders niet kunnen helpen met huiswerk of ondersteuning gedragsproblemen
- Begrip als ouders het probleem niet 'zien'

Bevindingen. Compassie en begrip

Compassie met ouders die vanwege taalachterstand/ geringe taalbeheersing kind moeilijk kunnen ondersteunen (vooral stimuleringscholen)

- Speciaal onderwijs: geen taken voor thuis, alleen leuke opdrachten, gericht op spelen
- Stimuleringscholen: idem, maar eerst: opdrachten die passen bij niveau en leefwereld ouders, zodat ouders zich competent voelen

Bevindingen. De tijd nemen

- Stimuleringscholen: onzekere ouders vanaf begin schoolcarrière opdrachten meegeven, laten oefenen op school – jarenlange relatie
- Speciaal onderwijs: begrip dat acceptatieproces ouders van kind met zorgbehoefte lang duurt
- (buitenlandse) ouders ondersteunen in acceptatieproces, dat *nog* moeilijker is

Bevindingen. Andere opvoedingsidealen en -praktijken

- In alle voorkomende gevallen hebben leerkrachten begrip en doen extra moeite om goed met ouders af te stemmen
- Meisjes waar ouders weinig van verwachten
- *Extra moeilijk*: minder goed presterende jongens met gedragsproblemen

[vb alleenstaande Marokkaanse moeder, taalachterstand moeder en zoon, vader van het kamp, hooggestemde verwachtingen Chinese ouders]

Bevindingen. Ouders met elkaar in contact brengen

- Om ouders te laten emanciperen
- Speciaal onderwijs: Om om te gaan met stigmatisering (lotgenoten)
- Om ervaringen te delen ('praatje over de heg')
- Stimuleringscholen: om allochtone moeders elkaar te laten steunen, als extra doorwerking VVE thuisprogramma
- Om Nederlands te leren (bruggetje)

Omgaan met andere thuistaal

DENK
GROTER

- Bewust dialect spreken met Limburgssprekende ouders die wél en geen ABN spreken
- Tolken en beeldmateriaal bij anderstalige ouders
- Checken of ouders het begrijpen is lastig
- Bewust van stigmatisering bij simpel taalgebruik en schaamte van ouders
- Dilemma: ouders in hun kracht zetten door complimenten te geven / hen als gelijkwaardige te behandelen

Praktijkvoorbeeld omgaan met andere thuistaal

<http://educatief-partnerschap.nl/inspiraties/8/het-leren-thuis-stimuleren-via-vve-bs-de-wegwijzer-heerlen>

Hoe gaat dat op jullie werkplek?

- In tweetallen bespreken:
- Hoe komen professionals tot overeenstemming met kwetsbare ouders wat betreft wederzijdse verwachtingen en ambities ten aanzien van behandeling/ontwikkelingskansen/ zorgvragen van kinderen/jongeren?
- Hoe wordt expertise ouders en professionals wederzijds benut? En bij kwetsbare ouders?
- Hoe worden onzekere ouders ondersteund, meegenomen en in hun kracht gezet?